

Цитування:

Капустаринська Т. В. Синтез мистецтв засобами скульптурних форм. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*: наук. журнал. 2024. № 3. С. 150–155.

Kapustarynska T. (2024). Synthesis of Arts by means of Sculpture Forms. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 3, 150–155 [in Ukrainian].

Капустаринська Таїсія Володимирівна, аспірантка Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, скульптор, куратор проєктів Комунального закладу «Міська художня галерея» (м. Одеса) <http://orcid.org/0009-0007-6640-420X> kapustarinskaya.tasya.ne@gmail.com

СИНТЕЗ МИСТЕЦТВ ЗАСОБАМИ СКУЛЬПТУРНИХ ФОРМ

Мета роботи. Охарактеризувати синкретизм скульптурних форм у розвитку монументальної української скульптури; наголосити на національних особливостях розвитку національної скульптури на прикладі робіт сучасних українських скульпторів. **Методологія роботи** полягає і принципі цілісного та системного підходів до вивчення синтезу мистецтв у скульптурних формах українських митців. Застосовано аналітичний метод для вивчення наукових підходів щодо синтезу мистецтв, а також метод художньо-стилістичного, а також системно-функціонального щодо структурування мистецьких робіт як феномену сучасної монументальної скульптури. **Наукова новизна** дослідження полягає у дискурсі щодо синтезу мистецтв у мистецтвознавчому середовищі, охарактеризувавши деякі мистецькі твори, які відносяться до категорії монументальна скульптура. **Висновки.** Слід зазначити, що українському мистецькому простору відбувається синтез між класичними формами та інтермедійними інсталяціями, що створює складний і багатошаровий контекст для сучасних художників. Сприйняття часу, простору та матеріалу стає пластичним і змінним, а це, у свою чергу, стимулює розвиток нових естетичних форм. Скульптурні образи мають значний вплив на формування стилів молодих митців, де акцентується не лише на силуетах, але й на конкретних елементах, що походять з різних форм. Митці вибудовують асоціативні візуальні ряди, втілюючи нереалістичні, але водночас глибоко символічні образи, які резонують із глядачами на емоційному рівні. У прикладах із майстерень, про які ви згадали, ми бачимо, як різноманітність матеріалів і художніх форм та способів виконання використовується для створення цілісних і завершених образів, що відображають синтез різних мистецтв. Тема синтезу мистецтвами різними скульптурними формами, які іноді здаються абсолютно несумісними, справді є однією з найактуальніших для дослідження.

Ключові слова: скульптура, синтез мистецтв, скульптурні форми, монументальна скульптура.

Kapustarynska Taisiya, Postgraduate Student, National Academy of Creative Arts and Architecture, Sculptor, Project Curator of the Miska Art Gallery Municipal Foundation

Synthesis of Arts by means of Sculpture Forms

The purpose of the work is to characterise the syncretism of sculptural forms in the development of monumental Ukrainian sculpture; emphasise the national features of the development of national sculpture on the example of the works of modern Ukrainian sculptors. **The methodology** of the work consists in the principles of holistic and systemic approaches to the study of the synthesis of arts in the sculptural forms of Ukrainian artists. An analytical method was applied to study scientific approaches to the synthesis of arts, as well as an artistic-stylistic method, as well as a system-functional method to the structuring of artistic works as a phenomenon of modern monumental sculpture. **The scientific novelty** of the study consists in the discourse on the synthesis of arts in the art history environment, characterising some works of art that belong to the category of monumental sculpture. **Conclusions.** It should be noted that in the Ukrainian art space there is a synthesis between classical forms and intermedia installations, which creates a complex and multi-layered context for modern artists. The perception of time, space and material becomes plastic and changeable, and this, in turn, stimulates the development of new aesthetic forms. Sculptural images have a significant influence on the formation of styles of young artists, where the emphasis is not only on silhouettes, but also on specific elements originating from various forms. Artists build associative visual sequences, embodying unrealistic, yet deeply symbolic images that resonate with viewers on an emotional level. In the examples from the workshops you mentioned, we see how a variety of materials and art forms and execution methods are used to create coherent and complete images that reflect the synthesis of different arts. The theme of the synthesis of arts in different sculptural forms, which sometimes seem completely incompatible, is indeed one of the most relevant for research.

Keywords: sculpture, synthesis of arts, sculptural forms, monumental sculpture.

Актуальність теми дослідження. На сьогодні сучасне світове мистецтвознавство переживає час великого синтезу, що відображено в тенденціях об'єднання різних аспектів людського досвіду і вираження їх через різні форми мистецтва. Синтез може виявлятися в поєднанні різних жанрів, стилів або навіть культурних традицій для створення нових та унікальних творів.

Синтез мистецтв сприяє глибокому розумінню світу та підвищенню рівня культурного розвитку суспільства. Органічний мистецький синтез відкриває нові можливості для сприйняття, інтерпретації та відтворення світу.

У ХХІ столітті ми спостерігаємо зростання інтересу до вираження, а водночас сприяє виникненню нових форм, які можуть бути багатограничними і глибокими у своїй символіці та значенні. Такий синтез може сприяти не лише культурному розвитку, а й підвищенню глибини індивідуального духовного досвіду кожного митця.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблему синтезу мистецтв носить як прикладний, так і світоглядний характер, висвітлено у працях таких філософів як: І. Кант, Г. Гегель, Ф. Шлегель, М. Бердяєв та інші. Теоретичні аспекти відповідно до синтезу мистецтв, окремо досліджується у працях учених О. Афоніної [1], К. Станіславської [2], В. Чернявського, І. Кузнецової, Т. Кара-Васильєвої, З. Чегусової [3] та ін.

Поняттю синтезу мистецтв як прояву гармонії на підґрунті багатьох видів мистецтва присвячено низку статей українських дослідників таких як: Р. Одрехівського [4, 41-42], А. Айгістової [5, 33-39], С. Триколенко та І. Єлісєєва [6, 222-229]. Дослідженню сучасної української скульптури присвячено низку статей В. Одрехівського [7, 8, 9], які охоплюють проблеми інтермедіальності та жанрово-видового синтезу, зокрема зосереджується на мистецтвознавчому аналізі творів і проблемі міжмистецької взаємодії.

У статті «Українська скульптура кінця ХХ – початку ХХІ століть: ефект дифузії» О. Голубець [10, 4-10] порушує питання концептуальних змін у виставковій тривимірній пластиці, які в останні роки значно впливають на публічну скульптуру, зокрема визначив, що у процесі зміни поколінь українська скульптура позбувається пострадянських стереотипів, органічно входить в архітектурне чи природне середовище, втрачає звичні обриси.

Виклад основного матеріалу. Синтез мистецтв є важливою та багатогранною складовою історії мистецтва, яка відображає

складність та різноманітність людського досвіду та культурної спадщини. У давні часи, у період античності, мистецтво було не лише засобом вираження естетичних ідей, а й засобом спілкування, релігійного культу та вираження суспільних цінностей. Саме тоді ми бачимо початок синтезу різних видів мистецтва, таких як архітектура, скульптура, живопис, музика та література, у великих комплексних проектах, які відображали ідеали та цінності того часу.

Протягом історії мистецтва спостерігаються численні приклади синтезу мистецтв у різних культурах та епохах. Наприклад, у середньовічній Європі архітектурні споруди часто були прикрашені різними формами мистецтва, такими як фрески та рельєфи, що співіснували з архітектурою для створення комплексних архітектурних ансамблів. У Ренесансі ідея синтезу мистецтв досягла свого піку, де художники, такі як Леонардо да Вінчі, поєднували знання з різних галузей, таких як наука, інженерія та мистецтво, для створення революційних творів.

Так, синтез мистецтв є важливою та багатогранною складовою історії мистецтва, яка відображає складність та різноманітність людського досвіду та культурної спадщини. У давні часи, у період античності, мистецтво було не лише засобом вираження естетичних ідей, а й засобом спілкування, релігійного культу та вираження суспільних цінностей. Саме тоді вбачається початок синтезу різних видів мистецтва, таких як архітектура, скульптура, живопис, музика та література, у великих комплексних проектах, які відображали ідеали та цінності того часу.

У сучасному світі також спостерігаємо синтез мистецтв у різних формах, включаючи мультимедійні та інтерактивні інсталяції, де різні види мистецтва, такі як: відеоарт, звукове мистецтво та скульптура, об'єднуються для створення імпресивного та захоплюючого мистецького досвіду. Цей синтез відображає сучасні технології та ідеї, а також продовжує традиції попередніх епох, де мистецтво слугувало як засіб спілкування та виразу складних ідей та емоцій.

У сучасному етапі, з введенням нових технологій та медіа, мистецтво також зазнає революційних змін, що відкривають нові можливості для синтезу та взаємодії між різними скульптурними формами виразності. Це вимагає від митців постійного оновлення своїх підходів та розуміння сучасних тенденцій.

Крім того, синтез мистецтв розглядається як органічна єдність, яка об'єднує різні види мистецтва в межах одного художнього твору

або ансамблю. Справжній синтез досягається, завдяки елементам різних мистецьких форм, що гармонійно поєднуються через ідейно-змістову спільність.

Стилістичне поєднання - це ще один аспект синтезу мистецтв, яке виражається у взаємодії різних стилів, технік або жанрів мистецтва в одному творі чи ансамблі, що додає йому додаткової виразності [9, 97-98].

Такий підхід до синтезу мистецтв сприяє створенню багатогранних та емоційно насичених творів, які здатні вражати та надихнути глядача.

Слід виокремити, що скульптура відіграє значну роль у тривимірному мистецтві, відображаючи культурні, соціальні та історичні зміни, що відбувалися протягом століть. Вона є важливою складовою культурної спадщини і часто стає символом певних історичних подій або ідеологій. Протягом різних історичних періодів монументальна скульптура змінювала свої форми, матеріали, методи та функції, відображаючи дух свого часу.

На сьогодні актуальним є переосмислення та аналіз сучасних тенденцій у монументальній скульптурі. Важливо вивчати естетичні особливості монументальної пластики, розуміти, звідки походять ідеї сучасних українських скульпторів, і як ці ідеї впливають на їхню роботу в контексті світового мистецтва. Це допоможе не тільки зрозуміти сучасні художні процеси, але й сприятиме позиціонуванню української монументальної скульптури на міжнародній арені [8, 202-203].

У цьому контексті важливо правильно використовувати та аналізувати мистецтвознавчі терміни, що характеризують скульптуру. Розуміння цих термінів дозволяє глибше проникнути у суть художніх творів, оцінити їхню естетичну цінність і значення, а також сприяє кращій комунікації в мистецькому середовищі.

У межах нашого дослідження для аналізу, взято відомих українських скульпторів (Анатолій Куш, Назар Білик, Володимир Журавель), які за нашим визначенням на сьогодні є сучасними авторами, що використовують традиційні для скульптора матеріали – гіпс, дерево, бронза, камінь.

Скульптури Анатолія Куша дійсно мають виразну монументальну складову, відображаючи потужний синтез української архаїчності та античності. Його еклектична творча філософія поєднує в собі кілька різних стилів, включаючи фігуративний символізм, реалізм й індивідуальний експресивний абстракціонізм. А. Куш використовує фундаментальні геометричні форми - піраміду,

коло, куб - що надають його скульптурам додаткової глибини і символічної значущості, зберігаючи при цьому національний характер і художню самобутність.

Така багатшаровість його робіт допомагає занурюватися у складні культурні та історичні контексти, що робить його творчість важливою не лише в українському, але й у світовому мистецтві.

У просторових символіко-алегоричних композиціях циклу «Сад пристрастей» [11] зазначила О. Авраменко (канд. мистецтвознавства, директор галереї «Персона»), митець звертається до приховано зображувальних форм, що живуть у просторі за власними законами, менш за все зумовленими фігуративною інформативністю, а більше архітектонікою цілого... Тому в абстрактних композиціях несподівано з'являються конкретні, реалістичні елементи (форми) (Рис. 1).

Художник створив велику філософську серію творів, пронизану символізмом уперемішку з житейською філософією, де у химерній мішанині злилося високе й низьке, пафосне й брутальне. Форму, яку він робить примхливою, все ж не руйнує, залишаючи врівноваженою попри те, щодо неї «втручаються» матеріально і пластично чужорідні елементи, відіграючи здебільшого оповідну, а почасти уточнюючу, акцентуючи роль.... Тому ці скульптури комусь необхідно тлумачити, а комусь досить естетського споглядання розмаїтості, гри та мінливості форм.

Так, скульптури Назарія Білика дійсно відрізняються позитивними образами та настроєвістю. Його роботи часто представляють фрагменти з буденних ситуацій і містять елементи (форми), що дозволяє глядачеві відчувати особистий зв'язок із творчістю митця. У його пластичних формах підкреслюється виразність і додає глибини роботам митця [9, 101-102].

У той же час, в скульптурах Білика присутні позитивний настрій та глибокі переживання, що створює складну емоційну палітру, яка дозволяє виразити внутрішні конфлікти та прагнення до світла і добра.

За словами митця, реалістична мова в скульптурі – це лише один із методів, яким можна висловлюватися. Основою є - змістова наповненість. Вибір візуальної мови важливий лише через розкриття теми скульптурної композиції, за яку створюють - традиційність пов'язана з реалістичним зображенням людини, але це не так. Біль, смерть, соціальні устрою – художнику цікаво, що пов'язане з людиною та суспільством.

Рис. 1. Анатолій Куш, «Сад пристрастей» та «Одвічне», Київ, 2000

З словами митця, важлива і форма, і образ. Це не антоніми. Як зазначав Кандинський - «не існує жодної форми, яка б не говорила про себе багато чого». Інша річ,

що людина не завжди здатна прочитати форму виразно. Якщо переглянути серію «Контрформи» (Рис. 2), то форма роботи вже відсилає глядача до зрозумілих асоціацій.

Рис. 2. Назарій Білик. Із серії «Контрформи», 2012

За означенням мистця, скульптура – це, звичайно ж, форма у просторі. Я не тікаю від цього і не ставлю під сумнів. Але в серіях робіт «Контраформи» або «Ємності» - головним об'єктом мого інтересу та дослідження є не сам обсяг як такий, а фіксація простору навколо нього, який зазвичай невидимий. Основна ідея цих серій у дослідженні ілюзій нашого сприйняття дійсності. Роботи схожі на відбитки, де зображення схоже на ємність, з якою порівнюється людина. Формальний принцип для цих серій спровокував простий процес, який скульптор переживає тисячу разів, поки він працює над твором [12].

Скульптури Володимира Журавля вирізняється своїм багатограним підходом до формотворення. Митець майстерно варіює між натуралізмом і абстракцією, що дозволяє йому створювати роботи з широким спектром емоцій та ідей.

В. Журавель - відомий український скульптор, який концентрується на монументальних якостях своїх творів, акцентуючи увагу на суттєвому та уникаючи зайвих деталей. Його твори часто містять лірично-поетичні образи, що відображають архаїчних героїв і підкреслюють історичну тяглість. Лаконізм і простота форм є ключовими елементами його художньої мови,

що дозволяє зосередити увагу на головному, залишаючи простір для інтерпретації глядачем.

У 2018 році Володимир Журавель зробив пам'ятник Іллі Муромцю, використовуючи 3D-друкування, що дозволило перетворити віртуальну 3D-модель в реальний фізичний об'єкт. Виліплена скульптура невеликого розміру сканували, після доопрацювання на комп'ютері та збільшення у масштабі роздрукували частини та відлили з металу [14].

У 2021 році у парку м. Києва, встановлено скульптуру «Малюк серфер» (Рис 3) Володимира Журавля.

Рис. 3. Володимир Журавель, «Малюк серфер», Київ, 2021

За словами В. Журавля ця скульптура - Малюк серфер, який встановлено на острові Іллі Муромця біля входу в Хпарк, став десятим малюком в Україні, а в Києві сьомою скульптурою малюка. Він стоїть на дошці гідрофойл, що символічно для серферів, а навколо зроблено стилізовану дошку у вигляді хвилі. На скульптурі відтворено назву на санскриті напівбога Варуна, який відповідає за водну стихію і вітер. А також символ води на скандинавській мові. Скульптура також виготовлялася за новою технологією, тобто 3D-друкування. Згодом усі елементи дороблялися та й шліфувалися та відлито у бронзі по частинах. Скульптурні форми шліфуються та тонуються. Таку технологію вперше використали під час підготовки пам'ятника Іллі Муромцю, а згодом за цією технологією було зроблено скульптуру Малюка серфера, який, за словами скульптора, - символізує початок українського річкового серфінгу, що став монументом у звичному міському ландшафті та настраює на

інтерактивність, конфронтації, а також взаємодії із середовищем і глядачами [15].

З розвитком сучасного мистецтва скульптура перейшла в нові, сфери, зокрема віртуальні реальності, у скульптурі відкривають нові можливості для дослідження тривимірного простору, розширюючи інструментарій митців і сприяючи розвитку сучасного мистецтва. Це збагачує мистецький процес, включаючи в себе нашарування різних поколінь та мистецьких парадигм. У цьому синкретичному українському мистецькому контексті класична скульптура, інтермедійні інсталяції та монументальні скульптурні експерименти на відкритому просторі співіснують і взаємодіють, створюючи нові форми вираження і дослідження.

Висновки. Слід зазначити, що українському мистецькому просторі відбувається синтез між класичними формами та інтермедійними інсталяціями, що створює складний і багатшаровий контекст для сучасних художників. Сприйняття часу, простору та матеріалу стає пластичним і змінним, а це, у свою чергу, стимулює розвиток нових естетичних форм. Скульптурні образи мають значний вплив на формування стилів молодих митців, де акцентується не лише на силуетах, але й на конкретних елементах, що походять з різних форм.

Митці вибудовують асоціативні візуальні ряди, втілюючи нереалістичні, але водночас глибоко символічні образи, які резонують із глядачами на емоційному рівні. У прикладах із майстерень, про які ви згадали, ми бачимо, як різноманітність матеріалів і художніх форм та способів виконання використовується для створення цілісних і завершених образів, що відображають синтез різних мистецтв.

Тема синтезу мистецтвами різними скульптурними формами, які іноді здаються абсолютно несумісними, справді є однією з найактуальніших для дослідження.

Література

1. Афоніна О. С. Художні прийоми "подвійного кодування" в синтезі мистецтв. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2017. Вип. 38. С. 118–128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apitphk_2017_38_16
2. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: монографія; вид. друге, перероб і доп. Київ: НАКККиМ, 2016. 352 с. :іл.
3. Синтез мистецтв: Навч. посіб. / В. Г. Чернявський, І. О. Кузнецова, Т. В. Кара-Васильєва, З. А. Чегусова. Київ: НАУ, 2012. 320 с.
4. Одрехівський Р. В. Синтез мистецтв у дизайні просторово-предметного середовища міста. *Тези доповідей Міжнародної наукової конференції «Синтез мистецтв у сучасних соціокультурних*

процесах» Київ. Національна академія мистецтв України. 2020. С. 41–42.

5. Айгістова А. А. Гармонія і культурно-світоглядні трансформації: синтез мистецтв. *Мистецтвознавчі записки*. Вип. 36. Київ. 2019. С. 33–39. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpc ajpcglclefindmkaj/https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3841/MZ_36-33-39.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 18.06.2024).

6. Триколенко С.Т., Єлісєєв І.А. Інтегрований синтез мистецтв на прикладі використання мотивів вікторіанської готики в мистецтві створення одягу та прикрас. *Теорія та практика дизайну: зб. наук. праць. Культура і мистецтво*. 2022. Вип. 26. С. 222–229. doi: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2022.26.27>.

7. Одрехівський В. В. Монументалізм в сучасній скульптурі на прикладі творів Аніша Капура. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2012. № 11. С. 69–74.

8. Одрехівський В. Гігантський, монументальний, величний: термінологічний аспект сучасної скульптури. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2013. № 27. С. 202–213.

9. Одрехівський В. В. Українська скульптура ХХІ століття: проблема інтермедіальності, синтезу та жанрово-видового поділу. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2017. № 31. С. 97–108.

10. Голубець О. Українська скульптура кінця ХХ – початку ХХІ століть: ефект дифузії. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2017. Вип. 41. С. 4–10.

11. Анатолій Куш. Сад пристрастей: сайт. URL: <http://sculptor.kiev.ua/gallery16.html> (дата звернення: 15.06.2024).

12. Назар Білик: «Художнику цікаво те, що пов'язано з людиною і суспільством». Шчербенко Арт Центр: сайт. URL: <https://www.shcherbenkoartcentre.com/uk/publications/nazar-bilik/nazar-bilik-hudozhniku-cikavo-te-shho-pov-yazano-z-ljudinoju-i-suspilstvom/> (дата звернення: 18.06.2024).

13. Назар Білик і його уявні відстані в мистецтві. Українське відро: сайт. URL: <https://www.ukrainskevidrodzhennia.com/post/nazar-bilyk> (дата звернення: 18.08.2024).

14. Капустаринська Т. В. 3D-технології як сучасний інструмент скульптора-монументаліста. Наукові дослідження в контексті суспільного розвитку. XI Всеукраїнська мультидисциплінарна науково-практична Інтернет-конференція, 31 липня 2023, Україна, Чернівці: зб. матер. Електрон. дан. Київ: Яроченко Я. В., 2023. С. 33–37. : рис., табл.

15. Спортивний арт об'єкт Києва – Малюк серфер. Mixsport: портівний портал. URL: https://mixsport.pro/blog/sportivnij-art-obekt-kieva?fbclid=IwAR0yIfIlg8sugT71Gs3ulkoXHhjp-bovPVzLsLt_9eZskgkPxKD339UFLBI (дата звернення: 19.06.2024).

Problems of History, Theory and Practice of Artistic Culture, 38, 118–128 [in Ukrainian].

2. Stanislavska, K. I. (2016). Artistic and Performing Forms of Modern Culture. Kyiv [in Ukrainian].

3. Cherniavskiy, V. H., Kuznetsova, I. O., Kara-Vasilieva, T. V., & Chehusova, Z. A. (2012). Synthesis of Arts. Kyiv [in Ukrainian].

4. Odrekivskiy, R. V. (2020). Synthesis of Arts in the Design of Spatial and Object Environment of the City. Abstracts of International Scientific and Practical Conference "Synthesis of Arts in Modern Sociocultural Processes" (pp. 41–42). Kyiv [in Ukrainian].

5. Aihistova, A. A. (2019). Harmony and Cultural and Ideological Transformations: Synthesis of Arts. *Art History Notes*, 36, 33–39 [in Ukrainian].

6. Trykolenko, S. T., & Yeliseiev, I. A. (2022). Integrated Synthesis of Arts on the example of the Use of Victorian Gothic Motifs in the Art of Creating Clothes and Jewellery. *Theory and Practice of Design. Culture and Art*, 26, 222–229 [in Ukrainian].

7. Odrekivskiy, V. V. (2012). Monumentalism in Modern Sculpture on the example of the Works of Anish Kapoor. *Bulletin of the Kharkiv State Academy of Design and Arts*, 11, 69–74 [in Ukrainian].

8. Odrekivskiy, V. (2013). Gigantic, Monumental, Majestic: Terminological Aspect of Modern Sculpture. *Bulletin of the Lviv National Academy of Arts*, 27, 202–213 [in Ukrainian].

9. Odrekivskiy, V. V. (2017). Ukrainian Sculpture of the 21st Century: Problem of Intermediality, Synthesis, and Genre-Species Division. *Bulletin of the Lviv National Academy of Arts*, 31, 97–108 [in Ukrainian].

10. Holubets, O. (2017). Ukrainian Sculpture of the Late 20th and Early 21st Centuries: Effect of Diffusion. *Bulletin of the Lviv National Academy of Arts*, 41, 4–10 [in Ukrainian].

11. Anatoly Kush. Garden of passions. (n.d.). URL: <http://sculptor.kiev.ua/gallery16.html> [in Ukrainian].

12. Nazar Bilyk: "The Artist is Interested in what is Connected with Man and Society." (n.d.). Shcherbenko Art Centre. URL: <https://www.shcherbenkoartcentre.com/uk/publications/nazar-bilik/nazar-bilik-hudozhniku-cikavo-te-shho-pov-yazano-z-ljudinoju-i-suspilstvom/> [in Ukrainian].;

13. Nazar Bilyk and his imaginary distances in art. (n.d.). Ukrainian bucket. URL: <https://www.ukrainskevidrodzhennia.com/post/nazar-bilyk> [in Ukrainian].

14. Kapustarinska, T. V. (2023). 3D-Technologies as a Modern Tool of the Sculptor-Monumentalist. Scientific Research in the Context of Social Development. XI All-Ukrainian Multidisciplinary Scientific and Practical Internet Conference (pp. 33–37). Chernihiv [in Ukrainian].

15. Sports Art Object of Kyiv – Surfer boy. (n.d.). Mixsport: portable portal. URL: https://mixsport.pro/blog/sportivnij-art-obekt-kieva?fbclid=IwAR0yIfIlg8sugT71Gs3ulkoXHhjp-bovPVzLsLt_9eZskgkPxKD339UFLBI [in Ukrainian].

References

1. Afonina, O. S. (2017). Artistic Techniques of "Double Coding" in the Synthesis of Arts. *Actual*

Стаття надійшла до редакції 04.07.2024
Отримано після доопрацювання 05.08.2024
Прийнято до друку 12.08.2024